קיצור שלחן ערוך — דברים האסורים משהאיר היום עד לאחר שיתפלל

מִשֶּׁעָלָה עַמּוּד הַשַּׁחַר שֶׁהוּא אוֹר הַנּוֹצֵץ מִן הַשֶּׁמֶשׁ בַּמִּזְרָח, כֵּיוָן שֶׁאָז מַתְחִיל זְמַן הַתְּפִילָה (שֶׁאִם הִתְפַּלֵּל אָז בְּדִיעֲבַד יָצָא), לָכֵן אָסוּר לְאָדָם לְהַתְחִיל בִּמְלָאכָה אוֹ לְהִתְעַסֵּק בַּעֲסָקָיו אוֹ לֵילֵךְ בַּדֶּרֶךְ קֹדֶם שֶׁיִּתְפַּלֵּל, שֶׁנֶּאֱמַר, צֶדֶק לְפָנָיו יְהַלֵּךְ וְיָשֵׂם לְדֶרֶךְ פְּעָמָיו. צֶדֶק, זוֹ תְּפִלָּה שֶׁמַּצְדִּיק לְבוֹרְאוֹ וַהֲדַר וְיָשֵׂם פְּעָמָיו לְדַרְכֵי חֻפְצוֹ (סִימָן ע' פ"ט).

וְאָסוּר לוֹ לֶאֱכֹל אוֹ לִשְׁתּוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר, לֹא תֹאכְלוּ עַל הַדָּם, לֹא תֹאכְלוּ קֹדֶם שֶׁתִּתְפַּלְּלוּ עַל דִּמְכֶם. וְכָל הָאוֹכֵל אוֹ שׁוֹתֶה וְאַחַר כָּךְ מִתְפַּלֵּל, עָלָיו הַכָּתוּב אוֹמֵר, וְאֹתִי הִשְׁלַכְתָּ אַחֲרֵי גַּוֶּךָ, אַל תִּקְרֵי גַּוֶּךָ אֶלָּא גֵּאֶךָ, אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, לְאַחַר שֶׁנִּתְגָּאָה זֶה, קִבֵּל עָלָיו מַלְכוּת שָׁמַיִם. וַאֲפִלּוּ לִשְׁתּוֹת קַאפֶּע אוֹ טֶה עִם צוּקֶר (סְכָר) וְחָלָב, אָסוּר. וְאִישׁ זָקֵן וְחָלוּשׁ שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לַעֲמֹד עַל נַפְשׁוֹ עַד עֵת יְצִיאַת הַצִּבּוּר מִבֵּית הַכְּנֶסֶת, בִּפְרָט בְּשַׁבָּתוֹת וְיָמִים טוֹבִים שֶׁמַּאֲרִיכִים הַרְבֵּה, יוֹתֵר טוֹב לְהַתִּיר לוֹ לְהִתְפַּלֵּל שַׁחֲרִית בְּבֵיתוֹ בְּנַחַת וִיקַדֵּשׁ וְיֹאכַל אֵיזֶה דָּבָר (עַיֵּן לְקַמָּן סִימָן עז סָעִיף טו), וְאַחַר כָּךְ יֵלֵךְ לְבֵית הַכְּנֶסֶת וִיכַוֵּן לִבּוֹ עִם הַצִּבּוּר בִּתְפִלַּת שַׁחֲרִית וְיִתְפַּלֵּל אַחַר כָּךְ עִמָּהֶם מוּסָף, וְלֹא שֶׁיִּשְׁתֶּה קַאפֶּע עִם צוּקֶר (סְכָר) וְכַדּוֹמֶה בְּלֹא קְבָלַת עֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם תְּחִלָּה (באר היטב סִימָן פט בשם לקט הקמח). אַךְ לְצֹרֶךְ רְפוּאָה, מֻתָּר לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת קֹדֶם הַתְּפִלָּה, שֶׁאֵין בָּזֶה מִשּׁוּם גֵּאוּת. וְכֵן אִם אֵין בּוֹ יְכֹלֶת לְכַוֵּן דַּעְתּוֹ בַּתְּפִלָּה בְּלִי אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה, אִם יִרְצֶה יָכוֹל לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת קֹדֶם הַתְּפִלָּה.

יֵשׁ אוֹמְרִים, שֶׁאֲפִלּוּ אִם קָם בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה אָסוּר לוֹ לִטְעֹם קֹדֶם שֶׁיִּתְפַּלֵּל, וְכֵן נָכוֹן לְהַחְמִיר. אַךְ אִם חָלַשׁ לִבּוֹ, מֻתָּר לוֹ לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת אֵיזֶה דָּבָר לְחַזֵּק גּוּפוֹ לַתּוֹרָה.

מַיִם וְכֵן טֶה אוֹ קַאפֶּע בְּלֹא צוּקֶר (סְכָר) וּבְלֹא חָלָב, מֻתָּר לִשְׁתּוֹת קֹדֶם הַתְּפִלָּה אַף לְאַחַר שֶׁעָלָה עַמּוּד הַשַּׁחַר, כִּי אֵין בָּאֵלּוּ מִשּׁוּם גֵּאוּת. וַאֲפִלּוּ בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב שֶׁחַיָּב בְּקִדּוּשׁ, מֻתָּר לִשְׁתּוֹת דְּבָרִים אֵלּוּ קֹדֶם הַתְּפִלָּה וְאֵין הַקִּדּוּשׁ מְעַכְּבוֹ, כֵּיוָן שֶׁקֹּדֶם הַתְּפִלָּה עֲדַיִן לֹא הִגִּיעַ זְמַן קִדּוּשׁ, דְּאֵין קִדּוּשׁ אֶלָּא בְּמָקוֹם סְעוּדָה, דְּהַיְנוּ סָמוּךְ לַאֲכִילָה, וַהֲרֵי אִי אֶפְשָׁר לוֹ לֶאֱכֹל קֹדֶם תְּפִלַּת הַשַּׁחַר.

אָסוּר לְהַקְדִּים לְפֶתַח חֲבֵרוֹ לְקַבֵּל פָּנָיו וְלִתֵּן לוֹ שָׁלוֹם, וַאֲפִלּוּ לוֹמַר לוֹ צַפְרָא דְּמָרָא טָב (בל"א, גוּטֶען מָארְגֶען), שֶׁנֶּאֱמַר, חִדְלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נְשָׁמָה בְּאַפּוֹ כִּי בַמֶּה נֶחְשָׁב הוּא. כְּלוֹמַר, בַּמֶּה חֲשַׁבְתּוֹ לָזֶה שֶׁהִקְדַּמְתָּ כְּבוֹדוֹ לִכְבוֹדִי. וְאִם פִּגְּעוּ דֶּרֶךְ מִקְרֶה מִצַּד הַדִּין מֻתָּר לִתֵּן לוֹ שָׁלוֹם, אַךְ נָכוֹן לְשַׁנּוֹת בִּלְשׁוֹנוֹ, כְּדֵי שֶׁיִּתֵּן לֵב שֶׁהוּא אָסוּר לְהִתְעַכֵּב בִּדְבָרִים אֲחֵרִים עַד שֶׁיִּתְפַּלֵּל.

אֲפִלּוּ לִלְמֹד, אָסוּר לוֹ לְהַתְחִיל מִשֶּׁעָלָה עַמּוּד הַשַּׁחַר. אַךְ מִי שֶׁהוּא רָגִיל לֵילֵךְ לְבֵית הַכְּנֶסֶת וְאֵין לָחוּשׁ שֶׁיַּעֲבֹר הַזְּמַן, מֻתָּר לוֹ. וְכֵן מִי שֶׁהוּא לוֹמֵד עִם אֲחֵרִים וְאִם לֹא יִלְמְדוּ עַתָּה יִתְבַּטְּלוּ מִלִּמּוּדָם, מֻתָּר לִלְמֹד עִמָּהֶם, כִּי זְכוּת הָרַבִּים דָּבָר גָּדוֹל הוּא. וּבִלְבַד שֶׁיַּשְׁגִּיחוּ שֶׁלֹּא לַעֲבֹר זְמַן הַתְּפִלָּה (פ"ט).